

MUSIIKKITOTEEMI

MUSIIKKIKOULU MUSIIKKITOTEEMI

TAITEEN PERUSOPETUKSEN MUSIIKIN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Opetussuunnitelma on laadittu opetushallituksen 20.9.2017 (OPH-2069-2017) vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteiden mukaan. Opetussuunnitelma on voimassa toistaiseksi 1.8.2018 alkaen.

1.	TOIMINTA-AJATUS	3
2.	OPPILAITOS	3
2.1	<i>Oppilaitoksen arvot .....</i>	3
2.2	<i>Oppimiskäsitys .....</i>	3
2.3	<i>Oppimisympäristöt ja työtavat .....</i>	4
2.4	<i>Toimintakulttuuri .....</i>	4
3.	MUSIIKKIOPINNOT	5
3.1.	<i>Opetuksen yleiset tavoitteet .....</i>	5
3.2.	<i>Opetuksen tarjonta ja opetusjärjestelyt.....</i>	5
3.3.	<i>Opintojen laajuus ja rakenne .....</i>	5
3.3.1.	<i>Varhaisiän musiikkikasvatus 100 h .....</i>	6
3.3.2.	<i>Yhteiset opinnot 300 h .....</i>	6
3.3.2.1.	<i>Opintokokonaisuus 1: Hei, minä soitan! 100 h .....</i>	6
3.3.2.2.	<i>Opintokokonaisuus 2: Hei, me soitamme! 200 h .....</i>	8
3.3.3.	<i>Teemaopinnot .....</i>	9
3.3.3.1.	<i>Opintokokonaisuus 3: Hei, kuunnelkaa! 200 h .....</i>	9
3.4.	<i>Aikuisopinnot.....</i>	11
3.5.	<i>Yksilöllistetty opetus.....</i>	11
3.6.	<i>Oppilasvalinnat .....</i>	11
4.	OPPIMISEN ARVIOINTI	11
4.1.	<i>Arvioinnin kohteet .....</i>	11
4.2.	<i>Arviointitavat .....</i>	12
4.3.	<i>Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen .....</i>	12
4.4.	<i>Todistukset .....</i>	12
5.	YHTEISTYÖ JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	13
5.1.	<i>Yhteistyö huoltajien kanssa.....</i>	13
5.2.	<i>Yhteistyö muiden tahojen kanssa.....</i>	13
5.3.	<i>Toiminnan jatkuva kehittäminen .....</i>	13

1. TOIMINTA-AJATUS

Musiikkikoulu Musiikkiteemi on taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan antava yksityinen oppilaitos, joka on perustettu vastaamaan lisääntyvään musiikin laadukkaan perusopetuksen tarpeeseen Tampereella. Opetussuunnitelma perustuu opetushallituksen 20.9.2017 (OPH-2069-2017) vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteisiin.

Musiikkiteemin ensisijainen tehtävä on musiikin ilon löytäminen yhdessä oppilaan, huoltajien ja opettajien kanssa sekä syttyneen kipinän vaaliminen aina elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Taiteen perusopinnot luovat perustaa oppilaan emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle. Oppilasta kannustetaan itsenäiseen harrastamiseen sekä tietojen ja taitojen monipuoliseen kehittämiseen. Opiskelu avaa uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Samalla se myös kehittää ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. Perusopinnot antavat vankan pohjan myös mahdollisiin myöhempisiin musiikin opintoihin. Opetuksen tehtävä on vaalia kulttuuriperintöä, kehittää oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita sekä toimia monikulttuurisessa, alati muutuvalle ja kehittyvässä yhteiskunnassa.

2. OPPILAITOS

2.1 Oppilaitoksen arvot

Musiikkikoulu Musiikkiteemin arvoihin kuuluvat yksilön tarpeet huomioiva opetus, yhteisöllisyys ja toimiminen osana vireää Tamperetta ja Pirkanmaata. Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti omaan elämäänsä – sukupuoleen tai kulttuuristaan katsomatta. Ihmisoikeudet, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat kaikessa Musiikkiteemin toiminnassa.

Opetus vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyttä sekä tukee opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Se kehittää eri kulttuurien ymmärtämistä ja tulkittamista sekä tukee oppilaan luovaa ajattelua ja toimintaa.

2.2 Oppimiskäsitys

Musiikkiteemin toiminta pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, joka edistää oppilaan kulttuurista osallisuutta ja hyvinvointia. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen, vuorovaikutteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Se tarjoaa oppilaalle erilaisia kokemuksia – myönteiset tuntemukset, oppimisen ilo ja luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat oman osaamisen kehittämiseen.

Oppilas on aktiivinen toimija, joka oppii asettamaan tavoitteita ja kykenee toimimaan niiden suuntaisesti itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Moniaistillisuus ja kehollisuus sekä oman oppimistavan ja kokemusten ymmärtäminen edistävät oppimista. Oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämismaailmansa vaikuttavat oppimiseen. Harjoittelu ja sen oppiminen osaksi arkirutiineja ovat tärkeitä taitojen kehittymisen kannalta. Rohkaiseva ja kannustava ohjaus sekä palaute kasvattavat uskoa omiin kykyihin

ja mahdollisuuksiin. Jatkuvasti annettu monipuolinen, myönteinen ja realistinen palaute edistää oppimista.

2.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Musiikkiteemin opiskeluympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne tukevat oppilaan kasvua ja oppimista sekä antavat hänelle onnistumisen kokemuksia, ovat ilmapiiriltään avoimia, myönteisiä sekä oppilasta rohkaiseva ja innostavia.

Oppilasta kannustetaan asettamaan omia tavoitteita sekä työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja sekä kehittämään taitoja aktiiviseen, tavoitteelliseen ja itsearvioivaan opiskeluun, sillä taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen vaatien aikaa. Kaikessa opetuksessa huomioidaan oppilaan tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Erytystä huomiota kiinnitetään yhteismusisointiin – se ei ole ainoastaan innostavaa, vaan yhdessä soittamalla oppii myös kuuntelemaan itseään, toisia ja kokonaisuutta.

Omien opetustilojen lisäksi käytössä on kumppaneiden ja muiden toimijoiden fyysisiä tiloja sekä sähköisiä palveluja, joiden käytössä huomioidaan oppilaiden kiinnostuksen kohteet sekä tiedot ja taidot. Toiminnassa käytetään asianmukaisia työvälineitä ja materiaaleja sekä hyödynnetään tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia niin opetuksessa kuin viestinnässä. Erilaiset yhteistyöprojektit rikastuttavat oppimista. Toiminnasta viestitään avoimesti monin eri tavoin, kuten uutiskirjeellä, verkkosivuilla, Facebook-sivuilla ja kotiin lähetettävillä tiedotteilla.

2.4 Toimintakulttuuri

Musiikkikoulu Musiikkiteemin toiminta kunnioittaa Suomen voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä huomioi sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien näkökulmat. Työ- ja oppimisympäristönä Musiikkiteemi on reilu musiikkikoulu. Yhdessä tekeminen ja kannustava ilmapiiri, joka hyväksyy myös virheet ja erheet, luovat yhteisöllisen ilmapiirin. Musiikkiteemin opetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Toiminnassa huomioidaan monikulttuurisuus ja -kielisyys sekä kestävä kehityksen arvot.

Musiikkikoulu Musiikkiteemin toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä yhteisistä ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa Musiikkiteemin toiminnassa ja kehittämisessä, sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

3. MUSIIKKIOPINNOT

3.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Oppilas rakentaa maailmankuvaansa ilmaisemalla ja tutkimalla taiteen keinoin kokemuksiaan ja itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Opetus kannustaa taiteen tekemiseen ja kokemiseen. Tavoitteena on löytää ilo, halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita ja tehdä taidetta persoonallisesti sekä innostus tutustua musiikkiin eri näkökulmista.

Oppilas kokeilee, harjoittelee ja soveltaa musiikin ilmaisukeinoja moniaistillisesti. Oppilasta ohjataan keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Tämän saavuttamiseksi tärkeitä ovat niin oppimisen ilo ja opiskelumotivaatio kuin luova ajattelu ja oman äänen löytäminen.

Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen syntyminen ja aktivoituminen kulttuurilliseen osallisuuteen omassa elinympäristössä. Opetus tukee ajattelun ja ympäristön ymmärtämisen kehittymistä taiteiden- ja tieteidenvälisyyden keinoin.

3.2. Opetuksen tarjonta ja opetusjärjestelyt

Opetusta tarjotaan seuraavasti:

- Vekaraorkesteri lapsille
- Klassinen kitara
- Sähkökitara
- Piano
- Viulu
- Huilu
- Rummut ja lyömäsoittimet

Soitinvalikoimaa tarkastellaan vuosittain toiveet huomioiden.

Musiikkiteemin päätoimipaikka sijaitsee Tahmelan liikekeskuksessa. Osa opetuksesta tapahtuu Tampereen keskustassa sijaitsevilla sivutoimipisteillä.

3.3. Opintojen laajuus ja rakenne

Musiikkiteemin opetus on taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Opetukseen voivat osallistua kaiken ikäiset musiikista kiinnostuneet. Opetuksen laskennallinen laajuus on 500 tuntia tunnin keston ollessa 45 minuuttia. Ennen yleisen oppimäärän opintoja on mahdollista osallistua varhaisiän musiikkikasvatukseen, joka on kestoltaan enimmillään 100 tuntia. Käytännössä musiikkikasvatukseen osallistutaan 1-3 vuotta ennen yleisen oppimäärän opintoihin siirtymistä.

1) Varhaisiän musiikkikasvatus 100 h

2) Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä 500 h

a) Yhteiset opinnot 300 h

- Opintokokonaisuus 1: Hei, minä soitan! 100 h
- Opintokokonaisuus 2: Hei, me soitamme! 200 h

b) Teemaopinnot 200 tuntia

- Opintokokonaisuus 3: Hei, kuunnelkaa! 200 h

3.3.1. Varhaisiän musiikkikasvatus 100 h

Lapsille suunnattu varhaisiän musiikkikasvatus on tarkoitettu kaikille musiikista kiinnostuneille ennen yleisen oppimäärän opetukseen osallistumista. Musiikkiteemien musiikkikasvatus tähtää lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittämiseen leikinomaisella moniaistillisella toiminnalla. Myönteisten kokemusten ja elämysten avulla muodostuu hyvä suhde musiikkiin ja sen myöhempään harrastamiseen. Musiikkikasvatus toteutetaan musiikkileikkikoulun ja instrumenttivalmennuksen keinoin.

3.3.2. Yhteiset opinnot 300 h

Musiikkiteemissa yhteiset opinnot jakautuvat kahteen opintokokonaisuuteen, joista ensimmäinen valmistaa ja innostaa soittoharrastukseen ja toinen syventää jo opittuja taitoja. Keskeisiä tavoitteita ovat musisoinnin perustaitojen harjoittelu ja musiikin hahmotuskyvyn kehittäminen. Opintojen aikana tutustutaan erilaisiin musiikin lajeihin soittamalla, laulamalla ja kuuntelemalla. Lisäksi tutustutaan myös muihin taiteenaloihin ja niiden ilmaisukeinoihin.

3.3.2.1. Opintokokonaisuus 1: Hei, minä soitan! 100 h

Tavoite: opitaan soittamisen perusvalmiuksia ja innostutaan musiikista ja soittamisesta.

1. Soittaminen ja laulaminen	
Tavoite	Sisältö
Soittimeen tutustuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan soittimen/soittimien rakenteeseen ja käsittelyyn sekä äänenmuodostuksen perusteisiin
Soittotekniikka	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan soittotekniikan ja -asennon perusteisiin
Kappaleet	<ul style="list-style-type: none"> • Soittimelle tyypillisten, tyyllillisesti vaihtelevien ja oppilaan taitotasolle sopivien kappaleiden opettelua
Laulaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Soitettavien kappaleiden melodioiden laulaminen tai hyräily
Musiikin hahmottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Soittimelle tyypillisiin merkintätapoihin tutustumista • Nuotinluvun perusteet • Helppojen kappaleiden lukemisen harjoittelua • Prima vista -soittoon (suoraan nuotista) tutustuminen
Harjoittelu	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoittelun merkityksen ymmärtäminen • Hyvien harjoittelutapojen opettelu • Säännöllisen harjoittelurytmin opettelu

2. Esittäminen ja ilmaiseminen	
Tavoite	Sisältö
Musiikillinen ilmaisu	Tutustutaan musiikin ilmaisukeinojen perusteisiin, kuten: <ul style="list-style-type: none"> • Voimakkuuserot • Perustempon hallinta (pulssin ylläpito, hidastus, nopeutus) • Peruskaraktäärin tunnistaminen (duuri, molli)
Esiintyminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan esiintymiseen liittyviin asioihin ja osallistutaan Musiikkiteemin oppilaskonsertteihin soittaen ja/tai kuunnellen • Lavakäyttäytyminen • Missä voisin esiintyä? (soittotunti, ryhmätunti, perhe-/sukujuhla, oppilaskonsertti...) • Ulkoa soittamiseen tutustuminen • Esiintymisen ilon löytäminen
Musiikin luominen	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustumista omien ideoiden toteuttamiseen soittamalla, laulamalla tai muilla keinoilla • Johdanto omien kappaleiden tekemiseen
Yhteissoitto	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoittovalmiuksiin tarvittaviin taitoihin tutustuminen

3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen	
Tavoite	Sisältö
Oma soitto	<ul style="list-style-type: none"> • Miltä oma soitto kuulostaa?
Muiden oppilaiden soitto	<ul style="list-style-type: none"> • Miltä muiden oppilaiden soitto kuulostaa? (toisten soittotunnit, ryhmätunnit, oppilaskonsertit)

3.3.2.2. Opintokokonaisuus 2: Hei, me soitamme! 200 h

Tavoite: syvennetään soittamisen perusvalmiuksia ja osallisuutta yhdessä tekemiseen ja esiintymiseen sekä tutustutaan muihin taiteenlajeihin.

1. Soittaminen ja laulaminen	
Tavoite	Sisältö
Soittotekniikka	<ul style="list-style-type: none"> • Soittoasento • Syvennetään soittoteknisiä ja äänenmuodostuksellisia valmiuksia • Tutustutaan kehon huoltoon ja venyttelyyn
Kappaleet	<ul style="list-style-type: none"> • Erityyisiä helppoja ja haastavampia kappaleita
Laulaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Soitettavien kappaleiden melodioiden laulaminen tai hyräily
Musiikin hahmottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Musiikin merkintätapojen syventäminen • Nuotinluvun perusteiden syventäminen • Prima vista -soiton harjoittelu
Harjoittelu	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvien harjoittelutapojen syventäminen • Säännöllisen harjoittelurytmin ylläpitäminen • Oma-aloitteisuus

2. Esittäminen ja ilmaiseminen	
Tavoite	Sisältö
Musiikillinen ilmaisu	<ul style="list-style-type: none"> • Syvennetään musiikin ilmaisukeinojen tuntemusta ja hallintaa
Esiintyminen	<ul style="list-style-type: none"> • Esiintyminen yleisölle (luokkatilanne, oppilaskonsertti, oppilaan omat tilaisuudet, muut tilaisuudet) <p>Esiintymisvalmennus, jossa teemoja ovat muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virheiden ohittaminen ja tarvittaessa mukautuminen • Musiikin jakaminen toisille ja asennoituminen: soiton ilo, pettymysten sietäminen, toisten kannustaminen, onnistumisesta nauttiminen • Oman soittotyylin löytäminen
Musiikin luominen	<ul style="list-style-type: none"> • Improvisoinnin syventäminen • Omien kappaleiden tekeminen ja muistiin kirjaamiseen tutustuminen
Yhteissoitto	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoittotaitojen harjoittelua yhdessä opettajan ja/tai muiden oppilaiden kanssa.

3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen	
Tavoite	Sisältö
Oma soitto	<ul style="list-style-type: none"> • Oman soiton kuuntelemisen syventäminen
Muiden oppilaiden soitto	<ul style="list-style-type: none"> • Miltä muiden oppilaiden soitto kuulostaa?
Äänitteiden kuunteleminen	<p>Miltä kuulostaa musiikki tallenteilta?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaa soitinta koskevien äänitteiden kuunteleminen • Muiden tyyllilajien kuunteleminen

4. Taiteidenvälinen osaaminen	
Tavoite	Sisältö
Muut taiteenalat	<ul style="list-style-type: none"> • Mitä muuta taidetta on kuin musiikkia?

3.3.3. Teemaopinnot

Teemaopinnoissa kehitetään yhteisissä opinnoissa opittuja taitoja edelleen. Keskeisenä sisältönä on musiikillisten taitojen monipuolinen harjoittelu. Opinnoissa syvennetään musiikin lajien ja muiden taiteenlajien ilmaisukeinojen tuntemusta. Opintokokonaisuus koostuu neljästä tavoitealueesta ja niiden osa-alueista, joista oppilas suunnittelee oman opinpolkunsu yhdessä opettajan kanssa.

3.3.3.1. Opintokokonaisuus 3: Hei, kuunnelkaa! 200 h

Tavoite: Syventää yhteisten opintojen sisältöjä oppilaan kiinnostuksen mukaan. Tavoitteena on oppilaan oman äänen vahvistuminen sekä omaehtoinen ja luova musiikillinen toiminta erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa. Tätä tukevat musiikin lajien ja taiteen ilmaisukeinojen tunteminen, omien taitojen kehittäminen sekä aktiivinen kuunteleminen ja osallistuminen.

1. Soittaminen ja laulaminen	
Tavoite	Sisältö
Soittotekniikka	<ul style="list-style-type: none"> • Äänenmuodostuksen kehittäminen • Oman kehon tiedostaminen • Rentous • Ergonomia • Omien soittotapojen tiedostaminen esimerkiksi videotallenteiden avulla
Kappaleet	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjelmiston monipuolinen laajentaminen oppilaan kiinnostuksen mukaisesti
Laulaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Soitettavien kappaleiden melodioiden laulaminen tai hyräily
Musiikin hahmottaminen ja luovat taidot	<ul style="list-style-type: none"> • Musiikin merkitsemistapojen ja lukutaidon tarvittavien tietojen oppiminen • Kappaleiden rakenteen hahmottaminen • Artikulointi ja fraseeraus, hengittäminen • Omien kappaleiden nuotintaminen • Prima vista -soitto
Harjoittelu	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoittelun säännöllisyys ja rytmittäminen • Säännöllisen harjoittelurytmin ylläpitäminen • Lämmittely • Harjoitteiden variointi • Omien harjoitteiden kehittäminen • Ongelmakohtien tunnistaminen ja ratkaiseminen • Välitavoitteiden asettaminen • Eri harjoittelutavat (kognitiivinen, auditiivinen, motorinen), myös ilman soitinta • Voimaharjoittelu ja kestävyys • Oman harjoittelun suunnittelu
Turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulonsuojelu harjoitellessa ja esiintyessä • Keikkailijan hyvät käytänteet

2. Esittäminen ja ilmaiseminen	
Tavoite	Sisältö
Musiikillinen ilmaisu	<ul style="list-style-type: none"> • Musiikin hahmottaminen ja tulkinta • Oman äänen löytäminen • Erilaisuuden hyväksyminen ja sen näkeminen voimavarana
Esiintyminen	<p>Esiintymisvalmennus, jossa teemoja ovat muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esiintymisvalmiuden ylläpitäminen • Kehonkieli ja olemus esiintyessä • Oman soittotyylin kehittäminen • Ulkoa soittaminen • Yllättävät tilanteet ja niihin valmistautuminen (esiintymisjännitys, vire, sairastuminen, muistikatkokset ym.) • Asennoituminen: soiton ilo, pettymysten sietäminen, toisten kannustaminen, onnistumisesta nauttiminen
Musiikin luominen	<p>Luovuuden lähteillä, jonka teemoja ovat muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vapaa improvisointi • Variointi opetellusta kappaleesta • Säestys/komppaaminen • Transponointi • Kappaleen kuulonvarainen opettelu • Kappaleiden sovittaminen • Omien kappaleiden säveltäminen • Projektit muiden oppilaiden kanssa • Omat soitto- ja bändiprojektit
Yhteissoitto	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoittoa yhdessä opettajan ja/tai muiden oppilaiden kanssa / projekteissa / yhteisproduktioissa

3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen	
Tavoite	Sisältö
Oma soitto	<ul style="list-style-type: none"> • Oman soiton kuunteleminen, analysointi ja kehittäminen (esim. tallenteen avulla) • Oman soiton kuunteleminen osana musiikillista kokonaisuutta
Äänitteiden kuunteleminen	<ul style="list-style-type: none"> • Omaa soitinta koskevien äänitteiden kuunteleminen • Harrastuksen kohteena olevan musiikkilajin kuunteleminen • Muiden tyylilajien kuunteleminen
Konserttikäynnit	<ul style="list-style-type: none"> • Miltä kuulostaa elävä musiikki? Konserttikäyntejä ohjatusti ja/tai omatoimisesti.

4. Taiteidenvälinen osaaminen	
Tavoite	Sisältö
Muut taiteenalat	<ul style="list-style-type: none"> • Miten muita taiteita toteutetaan? Voiko taiteita yhdistää?

3.4. Aikuisopinnot

Aikuiset oppilaat osallistuvat samoihin tavoitteisiin ja sisältöihin kuin lapset ja nuoret. Opetus huomioi oppilaan yksilölliset musiikilliset valmiudet ja kiinnostuksen kohteet sekä itseohjautuvuuden. Oppilas osallistuu aktiivisesti opintojen suunnitteluun ja arviointiin.

3.5. Yksilöllistetty opetus

Oppimäärää on mahdollista yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Yksilöllistäminen voi koskea esimerkiksi tavoitteiden, sisältöjen ja toteuttamistavan räätälöimistä oppilaalle sopiviksi. Tavoitteena on, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Räätälöinti tapahtuu yhdessä opettajan, oppilaan ja huoltajan kanssa. Sovitut muutokset ja toimenpiteet kirjataan oppilaan henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan.

3.6. Oppilasvalinnat

Musiikkitoteemin oppilaiksi voivat ilmoittautua kaikki soitosta kiinnostuneet ilman ikärajaa. Oppilaspaikat myönnetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

4. OPPIMISEN ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä, ja se on olennainen osa jokaista oppimistilannetta. Opettajan ohjaama arviointi tukee oppilaan itsetunnon sekä oppimaan oppimisen, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin kehittymistä. Oppilas oppii sekä vastaanottamaan että antamaan rakentavaa palautetta.

Monipuolinen ja vuorovaikutteinen arviointi ohjaa oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun, auttaa ymmärtämään oppimisprosessia kaikissa sen eri vaiheissa ja lisää oppilaan osallisuutta. Kannustava, positiivinen ja oikeudenmukainen palautteenanto motivoi oppilasta eteenpäin ja auttaa oppilasta vähitellen asettamaan opiskelulle myös omia tavoitteita. Samalla se antaa myös opettajalle eväitä opetuksen jatkosuunnitteluun.

4.1. Arvioinnin kohteet

Palaute ja arviointi keskittyvät oppimisprosessiin ja siinä tapahtuneisiin muutoksiin. Arviointi kohdistuu ainoastaan oppilaan työskentelyyn ja tavoiteltuun oppimiseen, ei koskaan oppilaan arvoihin, persoonaan, asenteeseen tai ominaisuuksiin. Oppilas on tietoinen siitä mitä ja kuinka arvioidaan. Tietoa opintokokonaisuuksien suorittamisesta annetaan opettajatapaamisten yhteydessä joka vuosi.

Arvioinnin kohteena ovat opintokokonaisuuksien tavoitealueet, joita ovat:

- a) Soittaminen ja laulaminen
- b) Esittäminen ja ilmaiseminen
- c) Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- d) Taiteidenvälinen osaaminen

Jokainen tavoitealue muodostuu useasta pienemmästä osa-alueesta. Opettaja seuraa ja arvioi oppilaan edistymistä jatkuvasti tuntitilanteessa, konserteissa ja projekteissa. Kun osa-alueen tavoitteet täyttyvät, oppilas on osallistunut opetukseen säännöllisesti ja oppilaan katsotaan omaksuneen tarvittavat tiedot ja taidot suhteessa henkilökohtaisiin opiskelu- ja oppimisedellytyksiin, osa-alue kirjataan hyväksytyksi opintorekisteriin. Opintokokonaisuuksien annetut tuntimäärät ovat laskennallisia ja sisältävät myös itsenäistä työskentelyä.

Kun kaikki opintokokonaisuuden tavoitealueet ja niiden suunnitellut osa-alueet on arvioitu hyväksytyiksi, oppilas saa hyväksytyin merkinnän kyseisestä opintokokonaisuudesta. Kun kaikki Musiikkiteemin opintokokonaisuudet on suoritettu hyväksytysti, oppilas saa musiikkikoulun päättötodistuksen.

4.2. Arviointitavat

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti koko opintojen ajan.

a) Arviointi opintojen aikana

Oppilas saa jatkuvaa palautetta opettajiltaan keskustelun ja sosiaalisen vuorovaikutuksen keinoin. Opettajat voivat halutessaan käyttää instrumenttikohtaisia taitotaulukoita, jotka havainnollistavat kokonaisuutta ja etenemistä.

b) Itsearviointi

Opettaja ohjaa oppilasta havainnoimaan ja arvioimaan omaa tekemistä ja oppimista objektiivisesti.

c) Vertaisarviointi

Opintojen aikana harjoitellaan havainnoimaan ja arvioimaan muiden oppilaiden toimintaa sekä opetellaan antamaan rakentavaa ja positiivista palautetta.

4.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Jos oppilaalla on aikaisempaa kokemusta ja osaamista joltain tavoitealueelta aikaisempien opintojen ja harrastuneisuuden ansiosta, voidaan kyseinen tavoitealue tai sen osa-alue katsoa osittain tai kokonaan hyväksytyksi.

Osaamisen tunnustamista varten oppilas antaa selvityksen aiemmista opinnoistaan tai antaa näytön osaamisestaan suhteessa hyväksiluetavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Arvioinnin suorittaa opettaja tarvittaessa yhteistyössä muiden opettajien ja/tai rehtorin kanssa riippuen hyväksilukemisen laajuudesta.

4.4. Todistukset

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan sekä yhteiset että teemaopinnot. Pyydettyäessä oppilas saa osallistumistodistuksen suorittamistaan taiteen perusopinnoista.

5. YHTEISTYÖ JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

5.1. Yhteistyö huoltajien kanssa

Musiikkiteemi toimii yhteistyössä huoltajien kanssa monin eri tavoin. Viestinnällisesti tärkeintä on kommunikointikolmio opettajan, huoltajien ja kolmion kärjessä olevan oppilaan kesken, oppimisen ollessa kaiken keskiössä. Avoin ja säännöllinen keskustelu on avainasemassa oppilaan edistymisen tukemisessa. Huoltajat ovat tärkeässä osassa myös harjoitteluun kannustamisessa sekä oppilaskonserttien ja projektien toteutumisessa.

5.2. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Muiden tahojen kanssa tapahtuva yhteistyö on tärkeä osa Musiikkiteemin sosiaalista ja yhteiskunnallista toimintaa. Oppilaskonserttien järjestäminen kumppaneiden tiloissa, avoimissa ja aidoissa esiintymisympäristöissä, lähentää harrastusta ja arkitodellisuutta. Yksittäisten sisältöjen, laajempien projektien ja taiteidenvälisten tavoitteiden saavuttamiseksi laaja yhteistyöverkosto on tärkeä, ja sitä kehitetään jatkuvasti oppilaiden toiveet huomioiden. Musiikkiteemi on avoin kaikelle yhteistyölle eri toimijoiden ja kaikkien eri taidemuotojen edustajien kanssa.

5.3. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Toimintaa kehitetään jatkuvasti niin sisällöllisesti kuin osaamisen kannalta. Tekemisen suunnittelua, toteutusta ja arviointia kehitetään yhteistyössä henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja yhteistyötahojen kanssa. Keinoja ovat erilaiset kyselyt, palautteet ja päivittäiset kohtaamiset. Opettajilla on mahdollisuus kehittää ja ylläpitää omaa ammattitaitoaan osallistumalla omiin ja yhteistyökumppanien koulutustilaisuuksiin sekä säännöllisiin opettajien kokouksiin. Musiikkiteemi haluaa olla myös tulevaisuudessa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kärkijoukossa.